

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petsor egyszeri hirdetésre 15 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért 60 fill. Nyitlér: minden sor 20 fill.

Az „Eperjesi Széchenyi-kör“
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Pó-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézete.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények, valamint a hirdetési díjak is.

Félszázad.

Az a nap, a melyen lapunknak ez a száma megjelen, egy jelentőségteljes, dicső évfordulót hoz magával: a branyiszközi diadal félszázados évfordulóját!

Félszázad!

Mily hosszú idő egy ember életében!?

S azok a homokszemek, a melyek az időnek hatalmas homokóráján e félszázad alatt, — annak perczei és órái képében, — alápergettek, nem borították el azoknak a Félisteneknek most is áldott nyomdokait, a kik egykor ezen a hegymoron keresztül vették dicsőséges útjukat!

A visszaemlékezés büvös varázsa, szent áhitata vesz erőt lelkünkön!

Itt zengenek lelkünk legmélyén a költő ihletett szavai:

Ó szép idők dicső története!
Forrong a Vulkan! Az örök szabadság
Szent magva feltör a nép lelkéből
S merész sudárba szökken! Viharok
És vések bős orkánja zúgva száguld
S szivárvány fénylik újra tiszta égen,
O nézd! E kép is abból egy darab!

Igen! A magyarok mindenható Istenének áldó szeretete küldött felénk ötven hosszú év előtt e napon egy tiszta fénysugárt, a mely a nemzet jövőjén elsirt könnyeknek és az ugyanazért annyi önfeláldozással kiontott honfivérnek hulló cseppjein, sőt egész áradatán keresztül megtörve: egy pillanatra egy ragyogó, egy szemkápráztató szivárványt varázsolt nemzetéletünknek, vészes felhőkkel viharzó, elborult égére!

Branyiszközi diadal Te! Te voltál a pusztulásnak vérvörös és szénfekete felhői közül előtört ez a tündöklő szivárvány, a mely reményt nyújtottál a nemzetnek, — «kit vések hányának», a mely felszívta a magasságos ég örök-tisztaságú világába a golyóval átfúrt honfikebleknek, hazájukat áldó, utolsó sóhajtását, — a mely örök dicsfényvel övezted körül azt a

hegyormot ott, mely védőleg áll őrt ősi vármegyénk határszélén!

Oh ez a hegy attól a soha el nem feledhető naptól kezdve, a melyen rajta a lángoló honfiszív legdicsőbb áldozatát mutatták be oly példátlanul hősiességgel, — a melyen az ágyúk gomolygó füstje szállt a nagy ég felé, — a melyen a hős lelkiatyának: *Erdősinek* kezében a szent kereszt jutott diadalra az ellen golyózáporában s a melyet a magyarok Istenének áldó hatalma vont körül a dicsőségnek soha el nem halványodható örök glóriájával, — oh ez a hegy ezen a napon megszünt hazánk szent földének egyszerű hegymoroma lenni csupán; — valóságos oltárunkká változott az ekkor, a melyhez az igaz hála, az imádatos kegyelet, az áldó visszaemlékezés szentelt érzelmeivel kell járulnunk szüntelen!

Igen! Nemzetünk tiszta oltárának kell tekintenünk ezt a büszke hegymoroma valamennyiünknek! Ennek tekintjük azt ma is, a mikor nemzetünk reménye, a jog és az alkotmány jövőjének majdan hivatott munkásai: lelkes ifjúságunk azzal tiszteli meg önmagát, hogy koszorút visz ennek emlékkövére!

Oh tekintsünk is oltárunknak Tégedet, hatalmas Branyiszközi! Szálljon lábaidtól szüntelen az Ég felé hálafohásunk a magyarok Istenéhez azért, hogy a «branyiszközi nagy napot» hatalmas kezével belírta nemzetünk történetébe, hogy hőseket teremtett hazánknak, a kik kivitták ezt a mythoszi diadalt s a kiket nemcsak életükben, de még haló poraikban is egy nemzet milliói fognak áldani szüntelen!

Oh tekintsünk is oltárunknak Tégedet hatalmas Branyiszközi! Szálljon lábaidtól hálafohásunk a magyarok Istenéhez azért, hogy áldó kegyelme nemzetéletünk égére boldogító derűt hozott és szálljon hozzája forró könyörgésünk örökké az iránt, hogy — mint a költő mondja — ez a hegy legyen az utolsó hely, — «melyen a magyar szabadságért... az utolsó honfi-

vér ontatott» s hogy igazán elérkezzék «az a szebb jövő, melyet a megváltók vére kiérdemel!»

Annak az ősi tanítványnak lelkes ifjúságát pedig, a mely ezen az évfordulón — odavitt örökzöld koszorújával — egész nemzetünk áldó kegyeletének tolmácsolására vállalkozott: szerető lelkünk egész melegével köszöntjük!
(—h.)

Az „Eperjesi Széchenyi-kör“ és az „Eperjesi Lapok“.

Részlet dr. Horváth Ödön köri titkárnak az 1898. évre vonatkozó titkári jelentéséből.

Mulasztást követnének el azonban, ha meg nem emlékezném arról is, hogy az egyet életében nem jelentéktelen esemény állott elő annak következtében, hogy az egyet eddigi hivatalos lapja: az *„Eperjesi Lapok“* («Félvidéki Szemle») sokkal szorosabb viszonyba lépett egyetünkhez, mint valaha.

És itt reá kell mutatnom arra, hogy Körünk elnökségét és főbb tisztviselőit az utolsó években mindinkább foglalkoztatta az a kérdés, hogy vajon miképpen lehetne egy helyi hírlapra szert tennünk, a mely *kitünően a Kör szolgálatában állván*: annak érdekeit a lehető legteljesebb mértékben felkarolja és ezeknek minden tekintetben való előmozdítását eszközölni igyekszik; egy olyan hírlapra, a mely a Kör viszonyai felől a legbiztosabb forrásból és minden irányban kimerítően tájékozta közönségünket? Hosszas tárgyalások indultak meg tehát még a múlt 1897. év végén arra nézve, hogy a Kör hivatalos közlönyének címét viselő hetilap szerkesztőségében olyan változás jöjjön létre, a mely ennek a tervnek a keresztülvitelét lehetővé tehesse. Majd a mikor ez nem vezetett eredményre: azok, a kik az ügyet kezükbe vették, 1898. tavaszán véglegesen megállapodtak abban, hogy ebből a célból ugyanez év őszén egy új lapot alapítsanak, a melynek eredeti terve az volt, hogy ez az «Eperjesi Széchenyi-kör» cím alatt meginduló hetilap legyen; a mely terv azonban, a viszonyok mérlegelése következtében, még a megvalósulás felé való közeledés előtt odamodosult, hogy a lap — *„Eperjes“* címen — általában társadalmi hetilap alakjában induljon meg, de figyelmet és felkaroló munkásságát *elsősorban* a mi kedves egyetünknek: a Széchenyi-körnek szentelje. Az év júniusában az összes főbb kérdések a lap alapítása, szerkesztősége és kiadása tekintetében végleges megállapítás

AZ „EPERJESI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Branyiszközi ormán.

(1849. febr. 5. — 1899. febr. 5.)

Nem!, — az idő árja nem tűn el nyomtalan,
Félszázad legyen bár egy egy rebbenése.
Öröme, fájdalma mind mélyen bele van
E nemzet szívének redőjébe vésvé;
Mert voltunk s nem vagyunk idegenek rabja,
S ha letűnt, föl is kelt szabadságunk napja.

Harmatozó gyöngyét mért sirja hát szemem?
Szomorú is, vig is mért a dal ajkamon?
Nagy idők varázsa gyúl ki a lelkemen,
A vörössipkások regéjét hallgatom
Bábajos regéket magyarok hazája,
Széles e világnak legszebb koronája.

Népek és nemzetek feltűnt örszött kincse:
Örök, szent valóság, édes honszeretet!
Fényedbe a lelkem szárnyát hadd meritse,
Mít reá sugard legelső csókja vet;
Hogy méltón zengje el gyűző dalkod,
Üldözött szabadság! — fölséges himnuszod...

... Előre!... Előre!... És dördül az ágyú...
Szerelmes fiaim, nincs mitől félnetek!...
Hangzik a vezérszó s Branyiszközi ormán
Ezer golyó szívát átkos üdvözlöt.
Uram Jézus segíts!... Csak rajta, jó fiúk!...
Fel!... Fel!... Előttek a győzedelmi út.

S trombiták riadtán megreng a hegyoldal, —
Utánam vitézek!... Utolsó tusára!...
Szuronyerdő villan: keserves jajszóval
Szolgahad kezéből kihull a puskája.

S míg hófede ormon halálos köd terül,
Honvédek virága küzd rendületlenül.

Golyóviharban hős Guyon, a vezér,
Haj! csak nagy nehezen vezet csapatát;
De ekkor előtör, sok százzal ki felér,
Erdős keresettel s utána daliák,
Kik együtt s egymásért élve, halva egyek:
A félig agg vitéz s félig gyöngye gyermek.

Oh milyen harc volt az! Oh milyen küzdelem!
Zsoldos csorda ellen eszmék kis csapatja.
Amannak torz arcán habzó düh, gyötrelm,
Emennek tört szemén égi fény fakadva.
Nézd e rút csoportot — mind ádáz démonok.
És nézd mi gyermekink! — legendás alakok!...

És e dicső képen a hogy eltűnök,
Te reád gondolok szegény Magyarországon.
Oh! mert ma mit látok kétséges jövődön?
Látom, hogy fejedről koronád oroszák.
Szívtelen gonoszok szemét hogy ne bántsa,
Az égő napnál is fénylőbb ragyogása?

Villámterhes felhők morajló borja,
Bé sokszor megtépte arany szabadságod!
Föltámadtal egyszer. Tamadj fel most újra,
Magyar nép, hazádat veszélyben ha látod.
A Krisztus nevében kösd fel kifent szabályad
S sújtsd a bérencz-hadra rettentő hatalmát!

És ha kell, hát legyen ismét «új Branyiszközi»,
Még routóbb zivatar, az se lesz nagy bajunk;
Hazánkért, hogy éljen, millió s millió
Magyar áll fegyverbe, — százzal is meghalunk.
Haragunk emésztő, felperzselő lángja
Szakadjon fejére, ki a magyart bántja!

De mégse!... E nemzet sok siralma látva,
Buzogjon hő imánk trónod számolyához:
Fölséges nagy Isten! Ég és föld királya!
Vezérelj hazánkat örök igazsághoz.
Te vedd fel még egyszer tündöklő zászlóját,
Isteni erőddel tartsd meg szabadságát!

Oh, légy mivélünk! Add, hogy e drága földön
Mindig egyetértően minden igaz magyar.
Ne hagyj a mord viszályt, hogy honára törjön,
Mint dühöngő orkan vészes borzalmival.
S a zsarnok, jogtörő erőnek ellene
Oh védj, védj meg minket magyarok Istené!

Kubányi Béla.

Branyiszközi csata.*

Írta: dr. Meliorisz Béla.

Szép Branyiszközi, fellegekbe néző hegymoraiddal,
zúgó fenyveseiddel, örök hirdetője Te egy vitéz sereg
hadi dicsőségének, tanújele az 50 év előtti diadalmas
«téli hadjárat» egyik legkiemelkedőbb fegyvertényének!
Szeretlek téged, komor hegyláncz, kegyeletes tisztelettel,
bámuló csodálattal nézem hatalmas karjaidat,
mik körülfogják vármegyém határait, hogy ős neved
mélton védve öleljenek; hallgatom büszkeségtől
dobogó szívvel sötét fenyveseidnek morajló zúgását,
mik titkolódzva suttognak honvédeink véres győzelméről;
hallgatom csevegését hegyi csermelyed sziklákon
megtörő habjainak, mik vakító fehérek most, pedig
oly vérpirosak voltak akkor!

Kemény küzdelmekkel köszöntött honvédeinkre az
1849-ik év; Görgey Arthur fáradt csapatait nyomon

* Szilágyi: A magyar nemzet története, X. kötet 210. l.; «Képes folyóirat»
1891. IV. f.; Gracza: «A magyar szabadságharc története», IV. kötet 500. l.;
dr. Szilvási Andor és Fiedler János emlékszemléi az 1898. évi július hó 20-ikán
tartott branyiszközi emlékünnepen; «Vasárnapi Ujság» 1880. évf., 9. és 12. sz.

nyertek, sőt az illetékesek elhatározták azt is, hogy a lap az év utolsó évfolyamával, tehát 1898. októberével kezdje meg pályafutását.

Mikor már ilyképen minden részletes megállapítást nyert: a szerencsétlen véletlen, t. i. *Hedry Bertalannak*, a *«Felvidéki Szemle»* («Eperjesi Lapok») szerkesztőjének, előbb is említett és méltott szomorú halála, egészen a megvalósulás stádiumába vitte a már teljesen kész tervet, a mennyiben az említett lap, vétel útján, egyetlen kiváló érdemekkel bíró pénztárosának: *Kösch Árpádnak* kerülvén tulajdonába, (a ki a tervbe vett megindítandó lapnál is a kiadói teendők ellátására vállalkozott) ő a szerkesztői teendők ellátására ugyanazokat kérte fel, a kik az új lap megindítására vele együtt szövetkeztek, vagyis felkérte jelentést tevő titkárt főszerkesztő minőségben, dr. *Mikler Károly* zene- és képzőművészeti szakválasztmányi elnököt felelős szerkesztő- és dr. *Szlávik Mátyas* kőri könyvtárost belső munkatárs minőségben. Nevezett szerkesztők a lapot az 1898. szeptember hó 11-ikén rendkívüli kiadásban megjelent lapszámmal vették át s azóta minden törekvésük az, hogy lapjuk hasábjain, a szolgálatukat igénylő összes nemes ügyek között elsősorban a Széchenyi-kör érdekeit is felkarolják és minél nagyobb diadalra juttatni igyekezzenek.

Helyénvalónak találok különben annak kiemelését, hogy ez a lap csupán *eredeti tradíciójának felel meg s eredetileg kitűzött céljához jutott közelébb ezzel az elhatározó lépéssel.* Ezt bizonyítja az a jelentés, a melyet Körünk 1878. december hó 29-ikén tartott közgyűlése alkalmából dr. *Berezviczy Albert* akkori kőri főjegyző adott elő s a mely erre vonatkozólag a következő érdekes és fontos részt foglalta magában:

„A Széchenyi-kör létesítésének első feltétele a jelenleg is fennálló helyi lap alapítása által adatott meg. Midőn több rövid életű vállalat után *«Felvidék»* című alatt az 1875. év elejével megindult az azóta címzett változtatott, de egyéb viszonyaiban immár 4 éve változatlanul fennálló helyi lap: már meg volt adva az első lökés egy nagy közművelődési egyesület megalakítására, mert el kell ismernünk, hogy *lap nélkül, melyben az egymást kereső elvarázolt találkozhatnak s a különféle eszmék és tervek a vajdas első stádiumából kibontakozhatnak, — a Széchenyi-kör soha létre nem jött volna.* Helybeli lapunk hasábjain már fennállása óta elsősorban s több részről cikkek közöltettek, melyek hol a nyilvános felolvasások hasznos voltát, hol a nálunk kiválóan honos színi műkedvelők tömörebb csoportosulását, dalegylet alakítását s végre hazai nyelvünk és nemzeti szellemünk terjesztését sürgették. A múlt év folyamában (azaz 1877-ben) az ily irányú közlemények mind sürűbben jelentek meg, sőt itt-ott már egy-egy határozottan körvonalozott terv lépett előtérbe az érdeklődés, melyet e cikkeknek költeni sikerült, tanújele volt, hogy művelt köreink máris felfogták a hangoztatott eszmék horderejét és érezték a nehányuk által kifejezett szükségletet. Midőn a folyó 1878-iki év elején a nyilvános felolvasások, dalegylet, műkedvelői előadások s műegylet" ügye újból szőnyegre hozott, a tér már jobbadán elő volt készítve... stb."

Igy szól az egykorú főjegyzői jelentés, melynek ezek a szavai örök büszkeségül fognak szolgálni az *«Eperjesi Lapok»*-nak.

Azonban nemcsak a Kör részéről az említett lap-pal szemben hangoztatott méltánylás feljegyzését találhatjuk az akkori iratokban, hanem ott látjuk nyomait annak is, hogy az *«Eperjesi Lapok»* a Kör megalakulása után is egész odaadásával, akkori lángoló lelkesedéssel, genialis szerkesztőjének: *Kyss Gézának* egész buzgalomával igyekezett felkarolni ennek az általa oly felette fontosnak és üdvőnek ismert egyesületnek az ügyét. A Kör 1880. február 15-ikén megtartott közgyűlésén a főjegyzői jelentésben ezt illetőleg már azt olvashatjuk, hogy: *«Mindjárt az év (t. i. 1879.) elején helybeli lapunk, az «Eperjesi Lapok» felvette a Széchenyi-*

kör közlönyének címét s azóta benne állandó rovat tartatik fel, melyben a Kör kebeléből kiinduló rendszeres hirdetések, ülések, előadásokra vonatkozó jelentések s azok bíráló leírása közöltetnek, ugyane lapban látott napvilágot több, egyesületünkben felolvasásra került mű is».

A lapnak 1879. január 4-ikén megjelent száma pedig, mely először viseli homlokán ezt a nagy betűkkel nyomtatott jelzót: *«Az Eperjesi Széchenyi-kör hivatalos közlönye»*, a Kör igazgató-választmányának 1878. évi december hó 15-ikén tartott üléséből keltezett, a lap első hasábjában, a következő felhívást közli a Kör összes tagjaihoz: *«Az «Eperjesi Lapok» című társadalmi hetilap az 1879. év első napjától felvette az Eperjesi Széchenyi-kör hivatalos közlönyé-nek címét, a mi egyébiránt csak határozottabb kifejezése azon szoros viszonyoknak, mely e lap s egyesületünk között, ennek megalakulása óta természetesen fennáll. Mint eddig, úgy ezentúl is az «Eperjesi Lapok»-ban állandó rovatot fognak képezni a Széchenyi-kört érdeklő közlemények, a Kör közgyűlései, választmányi ülései, nyilvános és házi előadásairól s mindennemű vállalatiról és beleletről szóló jelentések és bírálatok, — s mint eddig, úgy ezentúl is közöltetni fognak időnként e lapban a Széchenyi-körben felolvasott, vagy megbírált művek. S miután feltételeznünk kell, hogy a Kör minden tagja élénk érdeklődés- és éber figyelemmel kíséri egyesületi működésünket s különösen kívánni fogja, hogy a Kör házi előadásainak (melyek csakis e lapban hirdettetnek) ideje és műsorozatáról mindig előzetesen értesülve legyen, bátorodunk szíves figyelmeket ujjalag e lapra híni fel... stb.»*

Igy irt ekkor a Kör igazgató-választmánya arról a lapról, a melynek Körünkhöz szorosabb kötélekkel való hozzáfűzését annyira a Kör érdekében állónak tudta tekinteni.

Kétségtelen, hogy a mily nagy szükség volt ennek az említett kötéleknek minél nagyobb előszeretettel való ápolására és szorosabbá leendő fűzésére akkor, a mikor Körünknek alapjait kellett megépíteni és a kezdet nehézségei között való küzdelemben megszilárdítani, a szükség ugyanerre vonatkozólag nem csökkenthet s nem válhatott jelentéktelenebbé akkor sem, a mikor a Kör a fokozatos fejlődés és felvirágzás áldásos útjára lépett, a mikor a Kör tagjainak a száma oly jelentékenyen megsaporodott és a mikor ilyképen a Kör tulajdonképen fennálló feladatainak megközelítése a teendőknek és a fáradozásnak is szükségképpen fokozódniok kellett. Ez a szükségesség nyilatkozott meg abban az óhajásban, a mely, — szemben a Kör hivatalos közlönyének címét még szakadatlanul viselő lap szerkesztésében időközben végbement változásokkal, — mint előbb említettem, egy ily cél szolgálatára vállalkozó új lapnak az alapítása tekintetében felmerült s a mely a jelenlegi állapotokhoz vezetett.

Hogy pedig a lapnak jelenlegi szerkesztősége és kiadóhivatala miképen gondolkodik ebben a kérdésben s hogy fogja fel azt a feladatot, a melynek megvalósításán nemcsak igaz ügyeszeretből, hanem saját múltjához való hű ragaszkodásából kifolyólag is kitartó buzgalommal törekszik, azt a leghívebben az a levél jellemzi, a melyet a lapnak új szerkesztői és kiadója intéztek a Kör igazgató-választmányához s a mely a következően hangzott:

Méltóságos Elnök úr!

Mélyen tisztelt Igazgató-választmány!

Van szerencsénk nagybecsű tudomásukra hozni, hogy a *«Felvidéki Szemle»*-t («Eperjesi Lapok»-at) folyó év szeptember közepétől szerkesztésünkbe, illetőleg kiadásunkba vettük át.

Ennél a fontos s reánk nézve csupán nem csekély felelősséggel járó terhes feladatot ruházó lépésnél egyedül célunk az volt, hogy vármegyénknek és városunknak összes közérdekeit és mindenek fölött köz-

művelődési érdekeit — lelünk egész odaadásával, teljes buzgalommal — szolgálni és előre vinni igyekezzünk, valamint, hogy lapunkat társadalmi életünknek egy tisztá és egyszerűs mind szilárd összekötő kapcsává tegyük, a mely mindenkor csak azt keresse, a mi mindnyájunkat összetart és mindenkor csak azt kerülje, a mi bennünket egymástól elválasztani képes lenne.

Hogy ez irány felé való törekvésünkben milyképen óhajtuk szolgálni főképen *legfontosabb közművelődési egyesületünket: Körünket*, arra nézve legyen szabad lapunk szeptember 15-iki számában foglalt nyilatkozatunkból a következő kis részlet idéznünk:

„Az az ígéretünk, hogy társadalmi életünk minden irányú egyesülete bizvást számíthat lapunk legteljesebb jóakarattal tett támogatására és állandó szolgálatra való készségre, főképen áll közművelődési egyeteink legkiválóbbjára: az *«Eperjesi Széchenyi-kör»*-re nézve, a melynek e lap évek hivatalos közlönye s a melylyel szemben ezt a megfizető címet azzal akarjuk a jövőben is kiérdemelni, hogy a legteljesebb készséggel és a legbensőbb jóakarattal ajánljuk fel lapunkat annak az egyeletnek a szolgálatára, a mely húsz hosszú éven át oly áldásos tevékenységet fejtett ki s annyi üdvös eredményt ért el eddig is!"

Midőn ezt a nyilvánosság előtt tett, komolyan megfontolt és határozott ígéretünket a méltóságos Elnök úr és a mélyen tisztelt Igazgató-választmány előtt ezáltal ismételné bátorodnánk: legyen szabad azt az alázatos kérelmünket tolmácsolni, hogy lapunkat a Kör «hivatalos közlönye» címének viselhetésével továbbra is megfizetési és szerencsétlenni, nemkülönben a Kör törekvéseivel oly annyira egybevágo vállalatunkat jóindulatukban és szíves pártfogásukban részesíteni méltóztassanak.

Fogadjon Méltóságod és a nagyérdemű Igazgató-választmány mely tiszteletünk és nagyrabecsülésünk őszinte kifejezését,

Eperjesen, 1898. évi szeptember hó 20-ikán.

a *«Felvidéki Szemle»* («Eperjesi Lapok») szerkesztősége és kiadóhivatala nevében:

Dr. Horváth Ödön s. k., Dr. Mikler Károly s. k.,
főszerkesztő felelős szerkesztő,
Kösch Árpád s. k.,
kiadó-tulajdonos.

A Kör igazgató-választmánya ezt a hozzá intézett íratott 1898. október 14-ikén tartott ülésében tárgyalta s az abban foglaltakat örömmel vevén tudomásul, a kérelmet a legkészségesebben teljesíteni határozta, valamint kimondotta azt is, hogy ebben az irányban az összes vidéki választmányokat is értesítsék.

Hogy pedig maga a lap ettől az időtől kezdve mily különös figyelmet szentel Körünk életének és érdekeinek: arra nézve a legmegdöbbentetlenebb bizonyítékot épen a lapnak megjelent és megjelenő számai szolgáltatják, a melyek kétségtelenül megnyugtathatnak mindenkit arra nézve, hogy ez a kérdés a Kör ügyeit tekintve, teljesen kedvező megoldást nyert.

Vármegyénk és városaink.

* **Erzsébet-árvaház.** A m. kir. belügy-miniszteriumnak vármegyénk főispánjához intézett magas leirata szerint, Ó cs. és apostoli kir. Felsője, a Sárosvármegyei Jótékony Nőegyletnek e tárgyban benyújtott kérvényére legkegyelmesebben megengedni méltóztatott azt, hogy a nevezett egyeletnek *eperjesi árvaháza*, megdicsőült királynéknak nevével *Erzsébet-árvaház*-nak neveztesse. Nagy örömmel hoztuk ezt a hírt, mert lehetetlen ily érzellemmel nem gondolni arra, hogy annak örök tisztaságú nevét, a ki a jótékonyaságnak és az emberszeretetnek megtestesült nemtője volt s

kövétek a bányavárosokon át való útjában Götz, Wyss, hg. Jablonovszki pihent, sokszorta nagyobb seregei, a Hurbántól felízgatott tótság pedig pusztított mindent, hogy a magyar sereg elelem nélkül maradjon.

Aulich serege csak úgy tudott az őt mindenfelől körülvenni iparkodó császáriak közeléből elmenekülni, hogy Körmöczbányáról Besztercebányára egy II-ik Rákóczy Ferencz kora óra elhagyott alagúton át jutott el, mesébe illő módon, az osztrák hadseregek újszólván talpa alatt; maradása Besztercebánya körül sem volt a magyar seregek; csatát pedig a sziklás talaj miatt nem fogadhatott; ezért, és mert Mészáros Lázár sürgette, hogy dél felé a Tiszához jöjjön Schlick ellen, ki már hatalmába ejtette a felső Tisza vidékét, melytől pedig Debreczennek sorsa is függött: Görgy elhatározta, hogy a mondott irányban tovább nyomul. Átkelt tehát január hó 26-ikán csodával határos bátorsággal és ügyességgel, mondhatlan fáradaimk között a Garam és Vág völgyét egymástól elválasztó, több mint 1000 méter magas, hóval, jéggel fedett Sturecz hágon s február hó 1-én már átlépte Szepesvármegye határát, hol Igló volt első pihenő-helye. Február 2-ika és 3-ika közötti éjjel azonban árulója akadt az Igló pihenő magyar csapatok parancsnokának: Guyonnak, ki előőrsöket nem állítottott volt s Kiesewetter, a löcsei osztrák csapatok őrnagya, meglepte a mély álomba merült, fáradt honvédek s elkeseredett éjjeli harc keletkezett Igló utcáin, melyben azonban a miénk lettek győztesek. Az Igló főterén álló honvéd-émlék 67 hős honvédek gyászos halálát jelzi!

A hős angolt, Guyont, vérig bántotta az a mulasztása, hogy előőrsöket nem rendelt volt s így veszedelmek tette volt ki katonáit; érthető tehát, hogy százsorozott bátorsággal és erélylyel fogott hozzá Görgy rendelkezésének teljesítéséhez: a császári hadaknak Szepesből való kiűzéséhez, kik időközben Kiesewetter és gróf Deym vezérlete alatt a Szepes és Sáros

határán elhúzódo Branyiszkót szállották meg, körülbelül 7000 ember és 6 ágyú állott parancsnokságuk alatt; Guyon hadosztálya pedig nem egészen 4000 embert számlált, kiknek nagyobb része alig néhány hét előtt toboroztatott össze túróczy és zólyomi tótokból.

A 13-ik és a hős csongrádmegeyi fiúkból álló 33-ik honvédszászlóalj, a nógrádi önkéntes zászlóalj, két besztercebányai honvédszászlóalj, mely Besztercebányán alakítottott, de melynek legénysége Nyitra-, Árva- és Liptómegeyéből került ki s «Csiri kompánia» név alatt volt ösmertes, a zempléni «vöröspántlikások», egy század Újházy-vadász, két század «Nádor»-huszár, nyolcz ágyú volt Guyon vezérlete alá rendelve, Petheó Vilmos és Szodtfried Nándor dandárnokokkal élükön. Görgy úgy nyilatkozik emlékirataiban, hogy azért rendelte e gyakorlatlan és a gyávaság hírében álló csapatokat a Branyiszkó ellen, mert ha a tűzkeresztséget már kiállott, híresebb zászlóaljok vívták volna meg e hágot, az nagy szenzációt nem okozott volna, sőt könnyen az a hit kapott volna lábra, hogy kedvező eredmény más csapatoktól nem lehet várni. Ha ezenkivül tekintetbe vesszük ama tömegét az akadályoknak és nehézségeknek, mik a magyar sereg elébe gördültek, a rémítő hideget, a hóval borított Branyiszkó meredek járhatlanságát, az ellenség felette előnyösebb helyzetét, ki a szerpentinekben felfelé haladó út kanyarulatait megszállva, czélozva lövődözhetette le a jeges, csúszós hegyoldalra kapaszkodó honvédek: el kell csodálkoznunk a hősiességnek, a halálmegvető bátorságnak ama nagy fokán, mely a branyiszkói diadal a magyar nemzetnek megszerezte!

Február hó 5-ikén korán reggel fagyasztó hidegben vonult ki seregével Szepes-Váraljáról Guyon Richárd ezredes s mialatt a Branyiszkó tövében lévő Korotnokon rövid pihenőt tartott, megíratta a főhadiszállását Lőcsén (hol tiszteletére 4-ikén bált rendeztek volt) tartó

Görgyének szóló jelentést, melyben már nyert csatáról ad hírt s csak épen az órák bejegyzését hagyta későbbre; sejtelve nem csalt: győzelem várt fegyverére!

Petheó őrnagy a kigyózó úton nyomult előre az osztrák csapatok hadállásai felé, Mikovinyi őrnagy, valamint Cornides (talán Vilmos) guerilla-főnök oldalt támadta az ellent, a harakóczi völgybe nyomulva s felhatolva Kail László levágott erdején, az ellenségtől megszállott csúrt — melyből a miénk lövődöztek — Földváry Albert ostromolta s vette be csakhamar, míg a hegy lábánál elhelyezett röppentyű-üteget — melyet az iglói harc alkalmával foglalt el az osztrákoktól Guyon — maga Guyon és Kollmann főhadnagy igazgattak. Egy ágyút a hegynek kapaszkodó ujonczok háta mögé állítottott és nemcsak szóval buzdítottott őket, hogy: «előre, dupla lénung, — hátra, kartács!», de egy ízben, midőn Mikovinyi zászlóalja — csupa ujoncz — inogni és hátrálni kezdett, a Székely József parancsnoksága alatt levő 5. üteggel közbük is lövett.

Az első besztercebányai zászlóalj három százada kezdte meg a csatát délelőtt 10 óra tájban, rögtön utánuk a 33-ik honvédszászlóalj, majd a besztercebányai többi zászlóalj és a 13-ik honvédszászlóalj lépett a tűzvonalba, míg a második rohamot Újházy László vadászai és az utászok két százada intézték. A magyar csapatok egy részének sikerült Bosznizky lengyel származású erdész útmutatása szerint hátra fogni az ellenséget; azok a honvédek pedig, kik ujoncz-zavarukban megfutamadni próbáltak volt, Guyon kartácsaitól visszaférve, nem mentek neki az ellenség sorainak, hanem annak balszárnya mellett futottak fel a fenyvesbe s onnét, magasabban állván, mint a honvédekkel harcban álló osztrák csapatok, kényelmesen intézhettek sortűzet ezekre. A császáriak egy nagyobb számú csapata ilyképen két tűz közé került.

Honvédeink ezalatt nyomulnak előre hős tisztjeik: Goszthonyi József, Jelinek, Földváry Alberttel élükön;

a kine-
hazán-
letén
— ne-
lesz,
szágo-
új ár-

Va-
száma
állandó
fontos-

Va-
ke-
szél-

Eper-

Bárt-

Kis-

Girá-

Hétb-

Zbor-

Os-

Va-

leztük

polgár

lamos-

szercz-

140 ál-

s jelen-

ják me-

Jelente-

közép-

között

el is r-

dezés

ság el-

zölje.

intéz

niszter

segélyl-

Lina e-

ság me-

az iga-

szercz-

mutatt

igazol-

miatt e-

a vála-

énekes

hívta f-

zédetti

műsor-

cz. szí-

feleme-

jelen-

mány,

adó tö-

napjára

szintén

nézve,

szinpa-

állams-

ismeré-

csekély

ellen,

bátors-

mieink

visszha-

a más

éles h-

Erdős

ragadó

s első

«Után

lelkes

oda, h-

halál

előre

ellense-

Gö-

úttalan

s a zöl-

piros

csatáv

fordul

vérén

lyes b-

három

ijedeln

paranc

a hírh

ki a v-

tétón

ket n-

meser

miein

majd

mene

úton

60,00

a kinek elvesztése oly mély gyászba borította hazánkat és nemzetünket, vármegyénk területén egy ilyen — erre mindenképen méltó — nemes intézmény is megörökíteni hivatva lesz, mint derék nőegyletünk s ennek az országos ezredéves ünnepek alkalmából emelt új árvaháza!

Vármegyénk választó-kerületeinek választói számára vonatkozólag, az 1899-ik évre megállapított állandó névjegyzék alapján, a következő érdekes és fontos adatokat közölhetjük:

Választó-kerület székhelye	Közégek száma	Választók száma						együtt
		regi jogon	előjárók alapján	házirok alapján	jövendőleg alapján	erőltetés alapján	együtt	
Eperjes	53	3	1298	77	711	282	2371	
Bártfa	56	7	1938	75	213	148	2381	
Kis-Szeben	63	17	1586	33	306	148	2090	
Girált	80	1	1660	2	146	113	1922	
Héthárs	45	11	1645	1	147	97	1901	
Zboró	84	—	2179	8	123	97	2407	
Összesen	381	39	10306	196	1646	885	13072	

Városunk színügyi bizottsága — mint előre jeleztük — január 29-ikén ülést tartott *Mandics Ede* polgármester elnöke alatt Elnök bemutatta a vilamos-világítás végleges bevezetésére nézve megkötött szerződést, mely szerint a színház világítására összesen 140 állandó és 30 alternatív lámpát fognak alkalmazni s jelentette, hogy a bevezetés munkáját közelébb fogják megkezdeni s az vagy három hét alatt elkészül. Jelentette azt is, hogy a színháznak az utca felől való közép-bejárataánál egy csapóajtó alkalmazása mutatkozott szükségesnek, a melynek az elkészítését tényleg el is rendelték. A színpad számára pár bútor-berendezés megszerzése kerülvén szóba, felkérték a bizottság elnökét, hogy kedvező alkalom esetén ezt eszközölje. Elhatározták, hogy a választmány kérvényt intéz a vármegye főispánja útján a m. kir. belügyminiszteriumhoz, hogy az igyekvő színtársulatot némi segítséggel részesítse. Bemutatta a színigazgató a *Kéthly Lina* énekesnővel kötött szerződést, melyből a bizottság meggyőződött arról, hogy a nevezett énekesnőt az igazgató jan. 15-ikétől virágvasárnapjáig tényleg szerződtette, sőt neki 50 forint előpénzt is adott. De bemutatta azt az orvosi bizonyítványt is, a mely azt igazolta, hogy nevezett súlyosabb természetű betegség miatt egyelőre nem jöhet. Helyesléssel vette tudomásul a választmány igazgatóinak az a lépését, hogy az énekesnőt állásának 10 nap alatt leendő elfoglalására hívta fel, mivel ellenesetben más énekesnőt fog szerződtetni. Jóváhagyta a választmány a bemutatott hitelműrt s engedélyt adott arra, hogy a *Himfy dalai* cz. színdarab első előadásakor a helyi 20%-kal felemeltesse. Tárgyalván azután a színigazgatónak jelesen szerkesztett emlékiratát, kimondotta a választmány, hogy tekintve az igazgatónak komoly és odaadó törekvéseit, a jövő év teli évadjának három hónapjára (jan.—márc.) biztosítja számára a színházat szintén s lépéseket fog tenni a maga részéről is arra nézve, hogy az igazgató, ki a szépségi városok színpadait magának máris biztosította, jelentékenyebb államségielyben részesülhessen. Végül örömmel és elismeréssel jelentette elnök, hogy a Széchenyi-kör

meleghangú felhívást intézett a közönséghez a derék és törekvő társulat támogatása iránt, a mely, úgy látszik, eredményre vezet. A gyűlés polgármestert felhatalmazván arra, hogy a színházat illető sürgősebb természetű ügyekben elnökiileg intézkedjék, véget ért.

Ragados állati betegségek vármegyénkben 1899. január 25-ikén: Lépfene: Bányavölgy 1 udvar. Veszesség: Hrabcske 2 u., M. Raszlaviczka 1 u.; összesen: 2 község 2 udvar. Juhhimlő: Szakó 1 udvar. Sertésorbán: Kakasfalu 1 u., Kerekret 1 u., Radoma 2 u.; összesen: 3 község 4 udvar. Sertésvesz: Alsó-Sebes 1 u., Berettó 5 u., Fulya 1 u., Kakasfalu 5 u., Kis-Sáros 1 u., Magyar-Jakabfalva 1 u., Somos 1 u., Szent-Péter 1 u.; összesen 8 község 16 udvar.

Gazdasági téli előadások. Sárosvármegye gazdasági egyesülete a földművelésügyi m. kir. miniszterium támogatásával a vármegye alább megnevezett községeiben népies (tót nyelvű) gazdasági téli előadásokat rendez, mely előadásokon minél tömegesebb részvétellel az érdeklődő gazdaközönséget hirdetemény útján felkérték. Az előadók: *Havas Jakab*, eperjesi kerületi m. kir. állami állatorvos, kinek tárgyai: «A marhalevel-ügy, a ragályos és nem-ragályos betegségek ismertetése s azok ellen való védekezés», «Az első segítség néhely, hirtelen fellépő bajoknál». *Lukovits Aladar*, gazdasági egyetemi titkár, kinek tárgyai: «Az okszerű földművelésről általában», «A trágya-telepekről és trágyázásról», «A szántás, boronálás és a talaj megmunkálásáról, annak vetés alá való elkészítéséről», «A szemes- és gumós-növények műveléséről általában», «Az aratásról», «A munkástörvény- és a fogasztási és értékesítési szövetkezetek ismertetéséről». Előadásokat tartanak: Szinye-Ujfalun és Friesen (február 4.), Nagy-Sároson (febr. 5.), Berzeviczén és Hétháron (febr. 8.), Palocsán (febr. 9.), Szent-Mihályon és Ternyén (febr. 15.), Somoson és Piller-Peklenben (febr. 16.), Szent-Péteren (febr. 19.), Gáboltón (febr. 21.), Zborón és Szvidnikén (febr. 22.), Girálton és Hanusfalván (febr. 23.), T. Raszlaviczán és Margonyán (febr. 28.), Kapiban (márc. 1.), Kakasfalun (márc. 2.).

Zárlat-feloldás. Szakó községben a juhhimlő, Kruszinyecz községben a lépfene ragályos betegség miatt elrendelt községi-zárlatot feloldották.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Vikár Béla országgyűlési revizor s a Néprajzi Társaság jeles titkára, nagyérdékű felolvasását február hó 15-ikén fogja megtartani.

Kemenczky Kálmán kassai felsőbb-leányiskolai tanár is szerencsétlenül fogja Körünket egy felolvasásra, melyet előreláthatólag márczius 1-ére fognak kitűzni. Nevezett oly általános feltűnést keltett felolvasást tartott a kassai «Kazinczy kör»-ben, hogy Körünk intézősége indokoltan tartotta a költői szépségű felolvasásnak itten leendő megismétlésére felkérni. Előre felhívjuk az élvezetesnek ígérkező felolvasásra Körünk tagjainak figyelmét.

Körünk közgyűlését — mint már jeleztük — január 28-ikán délután 4 órakor tartották meg *Szinyei Merse István* főispán elnöke alatt. A gyűlés terme szép kepeivel volt díszítve. A gyűlést elnök meleg szavakkal nyitotta meg, melyekkel visszaemlékezett az elmúlt év eseményeire s különösen az országos gyászra, a melyből Körünk is méltó módon kivette a maga részét. Az elnöki megnyitót után dr. *Horváth Odón* titkár tett indítványt arra nézve, hogy az egyetel védnökéhez, dr. *Berzeviczy Albert* v. b. t. t.-hoz, a ki az elmúlt év alatt is annyi kétségtelen jelét adta jóindulatú

pártfogásának, üdvözlő-táviratot intézzenek. Az egyhangú lelkesedéssel elfogadott távirat a következően hangzott: «Körünk mai közgyűlésén, a mely működésünk harmadik évtizedének első közgyűlése, a legbensőbb lelkesedéssel emlékeztünk meg azokról a kiváló érdemekről, a melyeket Nagyméltóságod Körünk alapítása és felvirágoztatása tekintetében szerzett s a melyek lelkeinkben a legigazabb hálát és elismerést keltik fel szüntelen! Ez érzelmek nyilvánításának kapcsán őszinte örömmel ragadjuk meg az alkalmat arra, hogy Nagyméltóságodat, szerettét védnökünket, tántoríthatatlan bizalmunkról, igaz tiszteletünkről és ragaszkodásunkról ezúttal is biztosítsuk s alázattal kikérjük oly annyira nagybecsült kegyes jóindulatát és támogatását a jövőre is.» Erre a nagy gondal szerkesztett, terjedelmes titkári jelentés következett, a melynek — tekintve, hogy azt egész terjedelmében az Évkönyv fogja közölni — csak legfontosabb részleteit olvasta fel a titkár. A gyűlés elismerő köszönettel vette az oly öröndetes adatokat tartalmazó jelentést. Majd egyhangulag megállapították a múlt évi zárószámadást és a jövő évi költségvetésirányzatot, melyeknek kapcsán *Kösch Árpád* pénztárosnak és a számvizsgáló-bizottságnak szintén hálás köszönetet szavaztak. Ezután a tisztújítás következtén, elnök hálásan megköszönte a tisztviselő-kar nevében a megbízottaló bizalmat s az elnöki szék elfoglalására *Kubinyi Albertet* kérte fel, a ki ékes szavakkal esetele elnöknek kiváló érdemeit, melyeket az egyetel szemben szerzett, s indítványára a közgyűlés egyhangú nagy lelkesedéssel ismét *Szinyei Merse Istvánt* választotta a Kör elnökévé, miért ő szives szavakkal mondott köszönetet. Az újból is megválasztott elnök ismét átvevén a gyűlés vezetését, megemlékezett arról, hogy dr. *Horváth Odón*, a Kör titkára — tekintettel nagymértékű elfoglaltságára — már az elmúlt év őszén bejelentette állásától való megválaszást szándékát, ugyanezt újabban is kifejezte a közgyűlést megelőzőleg úgy ő előtte, mint az igazgató-választmány előtt is, azonban elnöknek és az igazgató-választmányának sikerült őt reábirni arra, hogy állásában továbbra is megmaradjon s az ahhoz kötött terhes teendőket továbbra is ellássa. A gyűlés egyhangú lelkesedéssel választotta meg *Horváthot* újabban is titkárrá. Pénztárossá *Kösch Árpádot*, háznagygyá *Szabolcsovics Szilárdot*, könyvtárossá dr. *Szlávik Mátyást*, ügyészsé dr. *Székely Jánost* és jegyzővé dr. *Mariássy Bélát* választották szintén egyhangú lelkesedéssel, míg dr. *Mosánszky Győzőnek*, ki az ügyészi állásról, egészségi állapotára tekintettel, lemondott, érdemeit elismeréssel örökölték meg. Az igazgató-választmány választott tagjaivá lettek: Dessewffy Lajos, Kubinyi Albert, Matavovszky Béla, Mandics Ede, dr. Mosánszky Győző, Palugyay Gusztáv, Párkányi Gyula, dr. Propper Adolf, Radvány Kálmán, Sass Bertalan, Tahy József, Uhlarik Mátyás, Úsz Antal, Vilicz Kamil. Számvizsgálókká felkértek: Dessewffy Lajos, Radvány Kálmán, Tahy József. A választmányokat a következően alakították meg: I. Népnevelési szakválasztmány; elnök: *Ghüllány József*, jegyző: *Láng Mihály*; tagok: Bánó Aladar, Draskóczy Lajos, Durst Győző, Fleischmann Mór, Kovalicz Kornél, Köszeghy Sándor, Párkányi Gyula, Pletényi Endre, dr. Propper Adolf, Schlott Gyula, Tahy József, Vilicz Kamil, dr. Vojtovich József, Vrablovich Róman, Úsz Antal, Kir. tanfelügyelő, Titkár. II. Magyar-irodalmi szakválasztmány; elnök: dr. *Schmidt Gyula*, jegyző: dr. *Meliorisz Béla*; tagok: Beér Ferencz, Bielek István, dr. Breyer Adolf, Draskóczy Lajos, Gömörzy János, dr. Horovitz Imre, Husz Armin, Jakobei Dezső, Klein Béla, dr. Kőrössi György, Kubányi Béla, Láng Mihály, dr. Mariássy Béla, Matavovszky Béla, dr. Mikler Károly, dr. Müller Bertalan, Párkányi Gyula, dr. Szarduly Vilmos, dr. Szlávik Mátyás, Szukoveics Kornél, Sztankay László, Titkár. III. Zene- és képzőművészeti szakválasztmány; elnök: dr. *Mikler Károly*, jegyző: *Ballo Aurél*; tagok: Beér Ferencz, Berzeviczy Elek, Hirschmann Ferencz,

csékely erő az ellenség jól elhelyezett nagy tömegei ellen, de e csékely számú csapatokat rettentetlen bátorság tüze hevíté! «Éljen a magyar!» — hangzik a mieink ajkán s e lelkes harci kiáltást százszorososan visszhangozzák a hegyóriások, a gránátos-induló verik a másik fél dobosai szüntelen, olykor hallik Guyon éles hangja, ki belevegyült a küzdők tömkelegébe s Erdősi-Podleszki Imre tábori lelkes szava, ki keresztet ragadva kezébe, hajadon felé áll a csapatok élére s elszánt merészséggel vezeti rohamra ujonczainkat: «Utánam, ne hagyjátok e szent keresztet!» — kiált a lelkes pap, anyanyelvükön is buzdítva katonáit s rohan oda, hol legsűrűbb a golyózápor, hol legnagyobb a halál aratása s míg egyik kezében keresztrel mutat előre az ellenre, másikkal áldja azt, kit leterített az ellenség golyója!

Golyózáporral fogadja a merdek hegyoldalon, az úttalan rengetegben kapaszkodó honvédeinket az ellen s a zöld fenyőtől beárnyalt fehér hóra odahull a honvéd piros vére, mit az szív be mohón, szomjasan: szurony-csátával, puskatusával küzd a honvéd, lépésről-lépésre, fordulóról-fordulóra verve, szorítva az ellent; drága véren vásárol meg minden talpalatnyi helyet, a személyes bátorságnak mindmennyi jelét adva. Huszonhárom állásból kellett kivenni Deym katonáit, kiknek ijedelme és zavara akkor lón teljes, midőn Kiesewetter parancsnokuk térdén megsebesülve, a parancsnokságot a hirhedt Pálffy Móríc grófnak volt kénytelen átadni, ki a visszavonulásra adott azonnal jelt. Holott fent a tetőn pihent csapatok állottak, kik az alsó serpentineket már-már elfoglaló honvédeket ágyúikkal kényelmesen leseperhették volna. E zavart felhasználva a mieink, hatalmukba ejtették a két utolsó fordulót is, majd a hegytetőt, honnét a császáriak vad futásban menekültek Eperjes felé, azzal jiszvta a siroki országúton hávéd gyanánt lévő osztrák zászlóaljakat, hogy 60,000 magyar insurgens van nyomukban. Pedig a

mieink nem üldözhatték őket azonnal; mire az egész magyar sereg felért a járhatanná lett jeges úton, melyet helyenkint eltorlaszolt a sebesültek és halottak egy-egy garmadája, időben és térben előnyt nyertek a menekülők. Eperjesen pihent meg a vert had, melyet másnap innét is kivert a magyar sereg, felszabadítva a várost Schlick uralma alól; itt, körülbelül a mai vasúti állomás környékén történt, hogy Dessewffy Dénes üldözés közben három vasat levágott, többet foglyul ejtett; a menekülő osztrákok közül egy Esch nevű tiszt a mai Sarlay-kert bokrai közé bujt el s onnét lövöldözött a társait az országúton üldöző honvédekre, kik elfogták s foglyul magukkal vitték, azonban Görgey Miskolczon szabadon bocsátotta.

Az oly hősiesség küzdött 13-ik, 33-ik számú és a két beszercebányai zászlóalj, valamint az Újházy-féle vadászok a branyiszközi nagy nap emlékére elrongyolódott zászlóik helyett újat és zászlóikra fehér selyemszalagot kaptak: «Branyiszki, 1849. febr. 5.» felirattal, melyek közül kettő a Nemzeti Múzeumban őrzetik,* a 33-ik zászlóalj pedig, Guyon kérelmére, Görgeytől egy havi duplálétszámot kapott.

Rendkívül nagy a jelentősége a branyiszközi csatának, nemcsak azért, mert a honvédsereg híret növelte, önbizalmát erősítette, hisz alig volt más ütközete a szabadságharcnak, hol az ellenfél a diadalnak oly nagy valószínűsége kecsegtette volna, hol az esélyek, a geográfiai körülmények oly annyira kedvezőtlenek lettek volna reánk nézve, hanem legfőképp azért, mert

lehetővé tette, hogy Görgey serege egyesüljön a felső-tiszai sereggel s így az összepontosított magyar sereg a győzelmes tavasi hadjáratot megvívhasa.

A Sirokáról Korotnokra vezető országút két oldalán, a hágó legmagasabb pontján, egy emlékoszlop s ezzel szemben egy kis kápolna áll; a Szepesvármegye lelkes fiaitól emelt obeliszk mellől elragadó fenséges kilátás nyílik a szepesi fensíkra, melyből a szepesi várhegy emelkedik ki, százados falaktól koronázott fejével s melyet balról a szepesgömöri érczhegyek, északkeletről a hatalmas Kárpátok jégtől vakító hegyormai koszorúznak!

Innét, az emlékoszlop mellől, a hős vértől megszentelt földből, vittünk egy doboznyi földet és egy fenyőkoszorút öt évvel ezelőtt, mint az eperjesi joghallgatók küldöttsége Budapestre, a legnagyobb ha'ottnak: Kossuth Lajosnak sírjára; itt és a korotnoki temetőben nyugó 28 branyiszközi honvéd sírja előtt — melyet gróf Csáky Kálmán kegyelele jelölt meg keresztrel — tartotta lelkes emlékünnept 1898. évi július hó 20-ikán a «Szepesi Tanítóegyesület» és a «F. M. K. E. Szepesvármegyei választmánya» és ezt az emlékoszlopot koszorúzza meg ma jogakademiánk hazafias ifjúságának egy küldöttsége, jelöl annak, hogy nem hal ki, hogy nem szabad kihalni a szivekből a hálás kegyeletnek!

Emlékezzünk meg szívből fakadó háláérzéssel azokról, kik dicsőséget szereztek a magyar névnek; ejtsünk könnyet azokért, kik életüket áldozták imádott hazánkért és vegyük körül lelkes tisztelettel azokat, kik megmaradtak, mint tanúi a nagy napoknak, mint élő történelme két év hősi dicsőségének, mely volt, de melynek párja, mása nem lesz!

* Némely forrás szerint e selyemszalagokat az eperjesi hölgyek, mások szerint (Vasárnapi Ujság 1880. évi 9. száma) Ir. Révay Györgyné szül. gróf Kegelevich Róza és leányai Gizella és Róza bárónők hímézték. A zászló fejezlettelé után, 1849. augusztus 23-ikán, midőn Kazinczy: «kormány még egyedül kiállt leendő seregének dandárparancsnoka» is kényszerült az oroszoknak magát megadni, szomorú temetés ment végbe a Wesselenyiek parkjában: a zölöny vadász-zászlóalj temette el egy mély gödörbe a branyiszközi diadal emlékére kapott zászlóját, melyen ezüsthímzésű cserkoszorúban volt behímézve: «Branyiszki febr. 5., 1849.» «Hogy a muszka birtokába ne jusson! Szívet facsaró temetés!» (Vas. Ujs.) 1880: 44. sz.)

dr. Horovitz Imre, Kapi Gyula, Kizák János, Láng Mihály, Legeza István, dr. Mariássy Béla, Szentiványi Ferencz, Tragor József, Uharik Mátyás, Vilecz Kamil, Titkár. *IV. Széchenyi szakválasztmány*; elnök: dr. Krayzll Aurél, jegyző: dr. Melioriss Béla; tagok: dr. Balpataky Imre, Berzeviczy Elek, Bielek István, Dessewffy Lajos, dr. Körtvélyessy Dezső, Magyar József, Mandics Ede, dr. Mariássy Béla, dr. Mikler Károly, Oszvald Károly, Párkányi Gyula, dr. Szlávik Mátyás, Szmoligovics Szilárd, Teörös József, Titkár. *V. Idegen-nyelvi és irodalmi szakválasztmány*; elnök: Schlott Gyula; jegyző: Szekunzevicz Kornél; tagok: Agoston Károly, Bánó Aladár, dr. Breyer Adolf, Ludmann Ottó, Rosenberg Hermann, Ruby József, Sass Bertalan, Sziklai Henrik, Szmoligovics Szilárd, Vilecz Kamil, Titkár. Majd titkárnak a testületi tagokra és a pályadíjakra, illetve jutalmazásokra vonatkozó jelentése következett. Utóbbira nézve elnök meleg szavak kíséretében adta át Reményik Lajos eperjesi ág. hitv. ev. tanítónak a Nemzeti Kaszinó millenniumi alapítványának kamatát a magyar nyelv tanításában elért kiváló eredmények jutalmául s kihirdette egyszersmind, hogy a Kör pályázatán *Trenko Mihály* berettoi és *Gajdos János* plavniczai tanítók lettek nyertesek. Ezután elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére *Vilecz Kamill* és *Matavovszky Bélát* kérve fel, a gyűlést berekesztette s az az elnök élnék életése közben oszlott szét.

A védnök távirata. Arra az üdvözlő-táviratra, melynek elküldését Körünk közgyűlése olyan általános lelkesedéssel határozta el, védnökünk nyomban válaszolni kegyeskedett. Válasza a következőkben hangzott: «A Széchenyi-kör szívélyes, megtisztelő megemlékezéseért őszinte köszönetet mondva, magát a Kör nagyérdemű vezetőinek és tagjainak további jóindulatába ajánlja *Berzeviczy Albert*».

A Kör birtfalvi vidéki választmánya — mint értesülünk — egy műkedvelő-szinelőadásnak a rendezését határozta el. Előadandó darabul Tóth Edének «A toloncz» című népszínművét választották.

A magyar-irodalmi szakválasztmány február 1-én nagyszerű felolvasó-estét rendezett. A műsor, mint ebben az évadban általában, most is változatos és gazdag volt. A Kör vendégeként *Kovács Lenke*, Kiss Pál színtársulatának elsőrangú tagja elszavalta Rákosi Jenőnek «A szini növendék» cz. monológiát s a művésztérrel való lelkesedésnek természetes és elbájos rajzával, majd a szív legmegragzóbb érzelmeinek kifejezésével viharos tapsokat s osztatlan elismerést aratott. A rendezőség díszes virágcsokor átnyújtásával fejezte ki legteljesebb elismerését s köszönetét; a közönség körében pedig több oldalról hangzott az az óhaj, hogy a kiváló szavaló művészetét a Kör zeneestjén, kényelmesebb emelvényen s nagy közönség előtt is mielőbb bemutassa. *Sztankay László*nak humoros csevegését «Felolvasás, melynek czime csak később lesz» dr. Mariássy Béla kellemes csengő hangon, kiténő pointozással olvasta fel. *Sztankay László* a mindig változatos, finom humornak kiapadhatlan forrása. Minden szavában a manapság oly ritka őserő nyilvánul. Kár, hogy azt az élet komoly munkájában küzdő emberiség felüldítésére gyakrabban ki nem meríti. *Klein Béla* «Az én pátriám» címmel mindvégig vonzó, hol mulató, hol ismeretterjesztő s igazi költői érzéstől áthatott szép felolvasást tartott, melyet a kiváló szerző szives engedelmeiből tárcazközményeink sorába is felvettünk. Valóban kár, hogy *Klein Béla* egyéb elfoglaltsága miatt az irodalom terén nagyobb mértékben nem érvényesítheti kiváló tehetségét.

A zene- és képzőművészeti szakválasztmány február 8-iki háziestijének műsora:

1. SMETANA: *Nyitány* a «Csók» cz. operából.
2. CZIBULKA: «*Gavotte*» Előadja a cs. és kir. 67. sz. gyalogezred zenekara, *Kohout Lipót* karmester úr vezetésével.
3. a) LEONCAVALLO: «*Bajazzo*» című operából «a madárdal»;
b) FELICIAN D.: «*Lalla Roukh*» cz. operából az 5. sz. Couplets. Éneklő a Kör vendége: *Szönyey Ilona* úrhölgy, *Huszka Agnes* úrhölgy zongorakísérete mellett.
4. Vig monolog. Előadja a Kör vendége: *Bessilla Vilmos* úr.
5. a) SCHUBERT: «*A kíváncsi*»;
b) R. GOUND: «*Der Zeisig*»;
c) BOHM: *Adria di Valse* «Amor Beato». Éneklő a Kör vendége: *Szönyey Ilona* úrhölgy, *Huszka Agnes* úrhölgy zongorakísérete mellett.
6. BIHARI után: «*Régi magyar hallgató*»; hegedű-solo. Előadja a Kör vendége: *Mészáros Pál* úr.
7. a) LÁNYI ERNŐ: «*Reszket a bokor*»;
b) BEÉR FERENCZ: «*Népdalegyveleg*» *Beér Ferencz* úr vezetése mellett éneklő az eperjesi óvónőképző-intézet növendékeinek énekzara.

A Kör házi-estéinek sorozatát az illetékes szakválasztmányok a következőkben állapították meg:

1899. február	15-ikén:	Felolvasás.
"	22-ikén:	Zeneeste.
" márczius	1-sején:	Felolvasás.
"	8-ikén:	Zeneeste.
"	16-ikén:	Felolvasás.
"	22-ikén:	Zeneeste.

SZINHÁZ.

Szombaton «Talmi hercegnő» került színre, másodizben; a közönség elég szép számban hallgatta ezt az idegen tárgyú, de magyar szerzőktől alkotott szép operettet.

Vasárnap. (január 29-ikén), Bokor József népszínműve: «Mária bátyja» vonzott igen szép közönséget. Az érdeklődést úgy a darabnak kiváló tulajdonságai, valamint az interpretálás korrekt volta a legnagyobb mértékben megérdemelték. Az est sikerében legfőbb rész jutott Medgyessi Erzsinek, Berzsenyi Margitnak és Erdőssy Károlynak. Medgyessi (Zsuzsika) mindvégig aranyosan kedves volt. A csintalan, pletykázó, nemes lelkű kis menyecskenek vonzó egyéniségét szeretettel méltóan alakította. Dalai is szépek voltak; ezeknek hatását azonban sokszorosan felülmúlta kecses mozgása, temperamentumának üdésége. Berzsenyi Margit (Mária) tökéletesen átértézte s ennek megfelelően alakította szerepét; kellően kidomborítván a kinálkozó drámai részleteket. Erdőssy Károly (Halmos Gyuri) a szépen megrajzolt karakter kifejezéseiben s általában gesztusaiban, valamint az érzelmek nyilvánításában igazi tehetséget árult el. Nagyon sikerült alakot utazott Miklóssy, a becsületes, de bárgyú Pista szerepében. Kedves partnere volt Kovács Lenke (Erzsike), kinek nagy képzettsége s tehetsége a közönség körében hovatovább hódít.

Hétfőn (jan. 30-ikán) «Coulisset ur»-at adták félhelyárral, telt ház előtt, a régi szereposztással.

Keddre (január 31.): «Kukta kisasszony», Márkus József bohózata volt jelezve; nem tudjuk mi okból, a színpad «Mária bátyja»-t hirdette s hogy még teljesebb legyen a zavar, ez is elmaradt s a közönség meglepetésére, állítólag Medgyessi Erzi hírtelen közbejött betegségé miatt, másodsorban a «Két tacsó»-t adták. Nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy hasonló zavarok elsősorban a színtársulatnak fognak ártani. Tudvalevőleg a vidéki közönség kényelmére lapunkban állandóan közölköz a heti műsort s kár volna a színpártoló vidéki közönségnek a színigazgató által hivatalosan kibocsátott heti műsorban való bizalmát megingatni.

Szerdán (febr. 1-én) Csiky Gergelynek színműve, az «Örök törvény» gyenge közönséget vonzott. Csikynek nem a kiválóbb alkotásai közé tartozik ez a társadalmi színmű, de tagadhatatlan a közönség részéről nagyobb érdeklődést s egyik-másik szereplő részéről nagyobb odaadást és gondot érdemelt volna. Tisztán a társulat érdekében, észrevételeinket az alábbi szembetűnő hibákra nézve tesszük meg. Vágó István (Alberti Vilmos) határozottan rontotta az összhangot. Eddigi szerepléséből bajos ugyan tiszta képet alkotunk tehetségét felől; néhány szerepében teljesen kifogástalan volt, sőt «Honthy háza»-ban, «Coulisset ur»-ban kiválóan érvényesült; ezáltal, bár hálátlan szerepét egyáltalán fel nem fogta s egy lehetetlen alakot mutatott be. Drámai jelenetekben lehetőleg ne szerepeljen többé. Azután arra is felhívjuk az igazgató figyelmét, hogy a férfi-toilettek dolgában nagyobb ambícióra serkentse színtársulatának tagjait. Vágó pl. ez alkalommal igen elfogadhatlan milliomas véglegénynek mutatkozott. Erdőssy (Orlathy György) is nélkülözötte az előkelő külsőt. Játéka elfogadható volt; csupán a karakter — s ez az író hibája — nélkülözötte a kellő motíválást. Maszkja Erdőssynek legtöbbször túlzott; szeme környéke rendszerint túlságosan sötét; kérjük, hogy erre nagyobb gondot fordítson. Rátkay (Marcell) Krasznayval (Mányi) kifogástalanul s gondnal alakítottak. Nagy diadalt arattak Berzsenyi Margit (Bella) és Kovács Lenke (Sylvia). Mindketten művészi alakításban mutatván be a leszármazásból folyó örök törvénynek fenségessé nyilvánulásait Kovács Lenkének ez volt első, nagyobb drámai szerepe. Bátran állítjuk, hogy hivatottsága van rá s a megfelelő képzettséget sem nélkülözi. A társulatnak elsőrangú s mindenkor szívesen látott ereje.

Csütörtökön (febr. 2-ikán) «Himfy dalai» mutatkozott be először az eperjesi színpadon. Ezt a vígjátékot úgy írta meg Berczik Árpád, hogy az inkább a nagy költő emlékének varázsával, a kesergő szerelem dalainak örök szépségével, semmint a cselekmény és jellemek tökéletességével hason. A darab fővárosi premiérjén nyíltan is kifejezést adott Berczik Árpád ennek a szándékának azzal a nemes cselekedetével, hogy a tisztelőitől nyert babékoszorút a kiváló költő porladó csontjait takaró sírra helyeztette, ez által is dokumentálván, hogy a halotté az érdem a darab sikeréért. Színezeink mindent elkövettek, hogy a kiállításnál felmerülő nehézségeket becsületes játékkal enyhítsék. Ez pedig nehezen ment, mert ennél a vígjátéknál kiválóan nagy szerepet játszanak a díszletek és jellemek. Berzsenyi Margit (Liza), Kovács Lenke és Erdőssy Valér nagy igyekezettel s helyes felfogással alakították. A férfi-szereplők, különösen Erdőssy (Kisfaludy) szépen szavalnak, de az egy Tarjánt (Kisfaludy Károly) kivéve, nem korhű öltözetben szerepeltek. A fekete magyar atillát 1795-ben nem viselték; a testőrtisztek pedig nem hordtak bajuszt.

Pénteken (febr. 3-ikán) Géczy népszínművét, «A leszármolás»-t adták. A legnagyobb siker Erdőssy (Ember Mihály) és Medgyessy (Eszti) volt. Szépen dalolt Nemes Sándor; Kovács Lenke, Rátkay, Krasznay és különösen Miklóssy (Peti, kisbíró) emelték az előadás színvonalát.

Szombaton (febr. 4-ikén) a bájos zenéjű «Cornelille harangok»-at adják.

Színházi műsor: Hétfőn (febr. 6-án): «Mária bátyja», félhelyárral. Keddén (febr. 7-én): «Végrehajtó», bohózat. Szerdán (febr. 8-án): «Boszorkányvár», félhelyárral. Csütörtökön (febr. 9-én): «Becsület», színmű. Pénteken (febr. 10-én): «A két tacsó», félhelyárral. Szombaton (febr. 11-én): «Varázsgyűrű», operette. Vasárnap (febr. 12-én): «Fekete rigó», népszínmű.

HIREK.

* **Január 30.** Nemzetünk történetének egy gyászkeretbe foglalt napja ez. Ezelőtt tíz évvel e napon lehette ki hozzánk, magyarokhoz, oly benső szeretettel és barátsággal viseltető nemes lelkét, *Rudolf trónörökös*. Hazánknek és nemzetünknek édes rajongással környezett legszebb reménye szálta a rideg sírba Vele, a kinek gyászos elhunytja mélyen fájó seb marad a nemzet szívének örökké! Kegeletes visszaemlékezésünk megújította lelkünkben ezen a napon az annyira váratlanul érkezett halálhírek rettenetes izgalma; lelkünkben, a melynek húrjait azóta egy hasonlóan fájó, hasonlóan rettenetes veszteség oly mondhatlanul érzékenyebbé tette! Csendes koporsók ti, ott a bécsi kapuczinusok sírboltjában, a melyek rideg fedeletekkel takarjátok nemzetünk két legszeretettebb lényének porhüvelyét: legyen rajtatok a Mindenhatónak örökbékét adó áldása! Ti megdicsőült lelkek pedig árásszatok boldogító áldásaitok legjavát, titeket oly igazán gyászoló szegény hazánkra és nemzetünkre!

* **Berzeviczy Albert és a Kisfaludy-Társaság.** Vármegyénk kiváló szülöttét: dr. *Berzeviczy Albert* v. b. t. tanácsost, az Eperjesi Széchenyi-kör alapítóját, védnökét és tiszteleti tagját, a hazai irodalom terén szerzett kiváló érdemeinek elismerésül az a megtiszteltetés érte, hogy a Kisfaludy-Társaság febr. hó 1-sején tartott közgyűlése őt a nevezett társulat tagjává választotta. Széchenyi-körünk nyomban az örvendetes hír vételekor lelkes hangon szerkesztett üdvözlő-táviratban fejezte ki szerencsekívánatait az annyira megérdemelt szép megtiszteltetés alkalmából, a mely üdvözléshez mi is, úgy lapunk, mint nagyközönségünk nevében, szintén a legmelegebb örömmel és jókívánatoknak őszinte tolmácsolását fűzzük hozzá.

* **Kitüntetés.** Örömmel közöljük, hogy Ó Felsége jan. 24-ikén kelt felsőbb elhatározásával *Bornemisza Poldissai* fő- és székvárosi rendőrfőparancsnoknak a III. osztályú vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

* **Ünnep.** *Kárpáti József* kis-szebeni állami elemi iskolai igazgatónak a 40 évi hű szolgálatokért nyert díszérmét, — melylyel történt kitüntetése felől már hírt adtunk, — *Matavovszky Béla* kir. tanfelügyelő nyújtotta át, az iskolai gondnokság és a tanstület jelenlétében. A kir. tanfelügyelő beszédére az ünnepelt meghatottan válaszolt. *Eiselt Antal* polgármester pedig a kir. tanfelügyelőt üdvözölte.

* **Gör.-kath. egyházmegei hírek.** A vall. és közokt. m. kir. miniszterium az *ostruzsnicsai templom* s a *barakonyi pap-lak* javítási költségeinek fedezésére a vallás-alapból 200—200 frtnyi segélyt adományozott.

* **Az eperjesi ág. hitv. evang. I. egyház** január hó 29-ikén d. e. 11 órakor a Kollégium imatermében, *Kubinyi Albert* érdemdús felügyelő és *Draskóczy Lajos* lelkész elnöklété alatt, rendes évi közgyűlést tartotta. A tárgyszerőzet főbb tárgyai voltak: A számvizsgáló bizottság jelentése alapján a múlt évi zárszámadások jóváhagyása, melynek megtörténtével a bizottság tagjainak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. *Husz Armin* pénztáros előterjesztvén az 1899-ik évi költségirányzatot, azt a közgyűlés minden részében határozattal emelte. A közgyűlés a nagy gondnal s odaadással teljesített pénztári teendők ellátásáért elismerését nyilvánította *Husz Armin*nak s jegyzőkönyvben hálás köszönettel megörökíteni határozta azt a nemes áldozatkészséget, mely szerint ez évi száz frtnyi pénztárosi fizetését az egyház felsőbb leányiskolájának felszerelésére adományozta. Az adókövető bizottság jelentése elfogadtatván, a bizottság dr. *Sarudy Vilmos*-sal kiegészített. Dr. *Mosánsky Győző* másodikfelügyelőnek betegség okából ez állásáról való lemondását tartalmazó levele felolvastatván, őszinte sajnálatot keltett, a közgyűlés azonban, az ügybuzgó felügyelő mielőbbi teljes felgyógyulásának reményében, ezáltal érdemleges határozatot nem hozott.

* **Jogakadémiai ifjúságunk** óriási öröközőld koszorúját, melyet hatalmas nemzetiszínű szalag fon körül, *Osztermann Ernő* elnök vezetése alatt, egy négyes tagú bizottság viszi ki a *branyiszközi emlékre*. A küldöttök február 5-ikén korán reggel indulnak kocsin. A megkoszorúzás tényének lefolyásáról lapunk következő száma hoz tudósítást.

* **Csarnok-rovatunk** folytatását, — tekintettel a közlendő nagy halmazára, — jövő számunkra halasztottuk.

* **A jogakadémiai ifjúságot** meleghangú levélben üdvözölte Budapestről *Borsziki Weincziert József nyug. 1848/49. honvéd-tüzérfőhadnagy, II-od és III-od érdemrendjeles*, abból az alkalomból, hogy az ifjúság a branyiszközi honvédelem megkoszorúzását elhatározta. A 69 éves agg honvéd lelkesen emlékezik meg levélében a diadalmas branyiszközi ütközetről, melynek tüzeben maga is résztvett és saját kezeirésében küldi el «Honfihit» című hazafias költeményét, melyet 1850 Pünkösdhő 15-ikén a Bakonyban való bujdosásában szerzett; majd így végzi levelét: «Könnyes szemmel zárom soraimat a múltak és elvérzettek felett s ha módomban volna, Önökkel, fiatal barátaim, ünnepelném e hős nap évfordulóját! Fogadják Önök mindnyájan kiváló hazafias tiszteletem őszinte kifejezését, melylyel szeretett hazámnak áldást és virulást. Önöknek fiatal barátaim, mindannyioknak szívemből fakadó szerencsét, kívánva vagyok és maradok... stb.» A jogász-testület elnöksége meleghangú levélben köszönte meg a hazafias üdvözlőt és a szép költeményt.

760—1899. kig. szám.

Hirdetmény.

Szab. kir. Eperjes városa, a tulajdonát képező s a város közvetlen határában fekvő **villecshgyi vendéglőt és fürdőházi épületeket** az összes mellékhelyiségekkel együtt f. évi május 1-ső napjától számítandó három évre **bérbeadni** szándékolván, az e célból megtartandó árverés határidejéül **február 22-ik napjának délelőtti 9 óráját** a városháza tanácstermében kitűzi azzal, hogy az árverés megkezdéseig ajánlatok is beadhatók, s hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a város főjegyzőjénél bármikor megtekinthetők.

Eperjesen, 1899. évi február hó 1-én.

Mandics Ede,
polgármester.

1101—1898. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. törvényszéknek 1898. évi 9067—V. számú végzése folytán dr. Szeihó János ügyvéd által képviselt Eperjesi Népbank felperes részére, **Szent-Iványi József** alperes ellen 550 frt követelés s jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1200 forintra becsült ingóságokra az eperjesi kir. járás-bíróság 1898. évi V., II. 376/3. számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatók követeleése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Kis-Sároson, vejr. szenv. lakásán leendő megtartása határidejéül **1899-ik évi február hó 8-ik napjának délutáni 2 órája** kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt marhák a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az előtérvezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Eperjesen, 1899. január 25. **Spányi Kálmán,**
kir. bírósági végrehajtó.

284. és 490—1899. kig. sz.

Árverési hirdetmény.

A szab. kir. Eperjes város tulajdonát képező **téglavető** az összes épületek, gépek- és felszerelésekkel együtt 1899. évi április 1-től kezdve hat egymásután következő évre **bérbeadni** szándékolatván, az árverés foganatosítására határidőül **február 22-ik napjának délelőtti 10 órája** Eperjesen, a városháza tanácstermében tűzetik ki azzal, hogy az árverés előtt a polgármesterhez zárt írásbeli ajánlatok adhatók be, s hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a város főjegyzőjénél tudhatók meg.

Eperjes szab. kir. város tanácsa, 1899. évi február 1-én.

Mandics Ede,
polgármester.

Egy gyógyszer sem múlja felül

Kaiser MELLCZUKORKÁIT

maláta-kivonat cukorral, szilárd alakban.

2360 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány biztos sikert bizonyít köhögés, rekedtség, katarrhusok és elnyálkásodásnál.

Egy csomag ára **10** és **20** kr.

Biztos sikert

hoznak az általánosan bevált

Kaiser-féle Pfeffermünz-Caramellák

étvágytalanság, gyomorfájás s elrontott gyomornál.

Egy csomag ára **20** krajczár.

Kapható

Wieland és Schroepfer

czukrászdájában Eperjesen.

KATHREINER-FÉLE

Kneipp maláta kávé.

Nagy-mama nekem is!

Évek óta kitünő pótléknak bizonyult a bakkávéhoz. — Ideg-, sziv- és gyomorbetegségeknél, vérszegénységénél orvosilag ajánlva. Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

INGYEN SZEDERFA-CSEMETE.

A földművelésügyi m. kir. miniszterium országos selyemtenyésztési felügyelősége bárkinek ingyen ad 2—3 éves magági szederfa-csemetét. Városok, községek, néptanítók szállítást nem fizetnek; ellenben magánfelek a szállítási költséget viselik.

Megrendelésnél: vármegye, utolsó posta, vasút-, esetleg hajóállomás pontosan bejelentendő.

Ha a csemetéket magas törzsű fákká neveljük, úgy egy katasztrális holdnyi faiskolába 7200 csemete helyezhető el olyformán, hogy a sorok egymástól 1 mtr., a sorokban a csemeték 80 cmtr. távolságra álljanak.

Sővényalakításnál 1 folyóméterre 3 darab, 1 folyóöltre 6 darab csemetét számítunk.

Kik csemetét akarnak, ezt **sürgősen** jelentsék be.

A földművelésügyi m. kir. miniszterium országos selyemtenyésztési felügyelősége
Szegárdon (Tolnamegye).

Ház-eladás.

Az Eperjesen a fő-utcán lévő 39-ik számú

Kéler-féle ház

szabad kézből jutányosan eladó.

Értesítést ad Kéler Elek ügyvéd Nagy-Becskereken és Boross Zsigmond ügyvéd Eperjesen.

Vigyázzunk a védjegyre!

Máriaczei gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomorbajoknál, nélkülözhetetlen s általánosan ismert házi és népszerű gyógyítási eszköz, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, felfújtás, savanyú felbűfűgés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakilválás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülésnél.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott, gyomortülséghez és ételkeléshez, giliszták-, májbajok- és hámrhódnál.

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomor-cseppek** évek óta kitűnően bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Központi szétküldési raktár: **Brády Károly** gyógyszerháza a „Magyar Királyhoz”, Bécs, I., Fleischmarkt 1.

A **Máriaczei gyomor-cseppek** valódi kaphatók: **Eperjes:** Barts Emil és Molitorisz I. gyógyszerészeknél. — **Honfalu:** Szekerák A. gyógyszerésznél. — **Kis-Szeben:** Widder Gy. gyógyszerésznél. — **Lubló:** Ignatovits A. gyógyszerésznél. — **Szinna:** Császár Árpád gyógyszerésznél.

Kipróbált és csalhatatlan szer

hajkihullás, fejkorpa, kopaszodás

ellen az

= Anticalvus, =

mely teljesen ártalmatlan, a hajat puhítja, növeszti és annak szép szint ad.

Gyermekeknek is sikeresen használható.

Üvege 2 korona. * 5 üveg bérmentve küldetik.

Főszétküldés: **KANITZ ÖDÖN** gyógytárából, Balassa-Gyarmat.

Minden gyógytárban kapható!

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmu a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SANDOR közreműködésével szerkesztette

MARCZALI HENRIK.

Mintegy 2500 szövegképpel, 500 műmellekkel, 60 színes műlappal, 50 történeti térképpel és 8500 szövegoldallal

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül díszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 fnt.

Minden négy hónap egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmiképp sem lesz. Hetenkint egy füzet fog közebecsúszni.

Egy-egy füzet ára 30 kr.

A füzetes kiadáshoz díszes bekezdési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerelhető:

- Füzetes kiadásban hetenkinti 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárban.
- Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 forintjával
 - kötetenkénti utánvétellel bérmentve,
 - havi 1 fnt 50 kros részletfizetésre.

Tájékoztató képes prospektust vagy mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.

Előfizető-gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Üzlet-átvételi jelentés.

Alulírott a nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy az Eperjesi Tejszövetkezettel megkötött egyezség alapján, annak tejtermékét f. év január havával forgalomba hoztam.

Sajt- és vaj-gyártáson kívül f. év február hó elsejével a tej-elárúitást is berendeztem, de egyelőre csakis friss fejésű teljes tejet szállítok, még pedig hazhoz szállítva literjét 7 krajczárjával.

Kávé- és habtej-színnek az eladását egyelőre függőben hagyom.

Tejkocsim mindennap reggel 6-tól 8-ig áll a t. közönség rendelkezésére, a miért is kérem a t. vevő-közönséget, sziveskedjen szükséglet esetén a literek mennyiségét s a pontos utca- és házszámot velem közölni, hogy jövő hó 1-jével a rendelményeknek pontosan s minden fennakadás nélkül eleget tehessek.

Magamat a nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlva, maradok

Eperjes, 1899. évi január hó 27-én,

kiváló tisztelettel:

Renfer Gusztáv,

az Eperjesi Tejesarnok bérlője,

tornai és kriványi sajtgyáros.

Magyar találmány!

Magyar gyártmány!

„PERFECTOR“

szabadalmazott gáztartó készülék

világítási, fűtési és erőfejlesztési czélokra.

Nem robban! Nem ártalmas!

Tejesítmény és fogyasztási meghatározás a magy. kir. technológiai múzeum által bizonyítva.

Fényfok-meghatározás Mahóthy Sándor tanár által bizonyítva.

ÚJ GÁZKÉSZÜLÉK!

Mindenhol felállítható, teljesen veszélytelen, mert a légszész hideg úton állítatik elő. — Felügyeletet nem igényel, könnyen kezelhető. Nem robban, nem ártalmas.

Világítási berendezések létesítésére, minden házban, szállodában, kaszinóban, színházban, nyaralóban, fürdőhelyeken, kastélyokban, mulatókban, gyárakban, műhelyekben, vendéglők- és kávéházakban.

Gázmotorok útján úgy műhelyekben ipari gépek hajtására, mint gazdaságokban gazdasági gépek, rosták, morzsolók, szecskavágók, darálók stb. üzemben tartására a legjobb és legolcsóbb erő.

Egy 83 gyertyafényű láng mintegy 1¹/₂ krajczárba kerül. Egy óra lövő 5 krajczárba jön.

Eddig már számos „Perfektor“-berendezés működik az országban világító- és erő-czéllokra, melyekről elismerő-levelek felett rendelkezünk.

Petroleum- és benzín-motorokat olcsón átalakítunk gáztartóhoz.

Részletes és ismertető leírások, valamint költségvetések bérmentve és díjmentesen.

Mautner Adolf és Társai

Budapest, V., Arany János-utca 3. sz. a.

Köszönetnyilvánítás.

Ó Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestárú-gyár.

Ó császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal bélt cipőkkel. Ó Fensége hosszabb gyongykiránduláson használta e cipőket és ezre, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőkénél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbéllel ugyanannál a cipésznel s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelőek, a mint megfelelőek voltak a szalon-cipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor úr!

Az asbest-betéti cipők kitűnően bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. szeptember 17-én.

tisztező líve

Wekerle Sándor.

Nincs többé lábfájás!

Órjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől!

Sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéllel látja el.

Kettősvastagságú 1 forint 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös-hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22,500 pár szállítottott.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladókknak megfelelő árengedmény!

ÁLTALÁNOS ASBESTÁRÚ-GYÁR BETÉTI TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., SZÍV-UTCZA 18.

Az újkor legnagyobb csodája!

Ruhák műtisztítása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy képes vagyok bármennyire megrontott, pecsétes ruhákat (vegyileg) tisztítani és javítani, legyen az tinta-, zsír- vagy akármily foltokkal. Nemcsak férfi-ruhák, de egyszersmind női-ruhák és fehér derekak tisztítására is vállalkozom.

Bátorkodom felkérni a nagyérdemű közönséget, hogy ne Pálhoz küldje a báli ruhákat tisztítás és vasalás végett, hanem Péterhez **Fő-utca 56. sz.** alá, mert oly olcsón és jól csakis ott lehet vasaltatni, tisztíttatni és javíttatni férfi- és női-ruhákat.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel:

SIKORSZKY PÉTER

ruha-műtisztító

Eperjesen, Fő-utca 56-ik sz. a., bent az udvarban, a kapuban fényképkirakat, a Fekete Sas-szálló mellett.

■ Olcsó árak, szép tisztítás és javítás! ■

Meghívás.

A Nagysárosi Múmalom-részvénytársaság

ez évi

Rendes Közgyűlése

a közgyűlési elnök úr által

folyó évi február hó 15-ik napjára,

délutáni 3 órára,

Eperjes szab. kir. város tanácstermébe

hivatott össze, a melyre a tanácskozási tárgyak közlése mellett a t. cz. részvényesek ezennel tisztelettel meghivatnak.

Tanácskozási tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése az 1898. üzleti évről és az annak alapján szükségelt határozatok.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozat a kimutatott tiszta nyereség felhasználása iránt.
4. Egy igazgatósági tag választása.

Eperjes, 1899. január 15-én.

Az igazgatóság.

Az Eperjesi Bankegylet

t. cz. részvényesei ezennel tisztelettel meghivatnak

a f. évi február 22-én délután 3 órakor

szab. kir. Eperjes városában,

a megyeház tanácskozási termében

tartandó

Rendes Közgyűlésre.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a múlt üzletév eredményéről s a mérleg előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az osztalék meghatározása.
4. Három igazgatósági tag választása.
5. A felügyelő-bizottság választása.

Eperjesen, 1899. január 15-én.

Szinyei Merse István,
elnök.

AZ EPERJESI NÉPBANK

EZ ÉVI

XXVII. RENDES KÖZGYŰLÉSE

1899. évi márczius hó 8-án d. u. 3 órakor

fog

szab. kir. Eperjes városa tanácstermében

megtartatni,

melyre a t. cz. részvényesek ezennel tisztelettel meghivatnak azon figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 19. §-ának második bekezdése értelmében a meghatalmazott részvényes meghatalmazójának jogait a közgyűlésen csak akkor gyakorolhatja, ha az illető közgyűlésre szóló írásbeli meghatalmazását a közgyűlés előtti nap déli 12 órájáig az Eperjesi Népbanknál letétmennyezi.

A TANÁCSKOZÁS TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság jelentése az 1898. évi üzleti eredményről.
2. A felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentése.
3. Két kisorsolás alá eső igazgatósági tag helyének betöltése.
4. Határozat hozatala a kimutatott tiszta nyereség tárgyában.

Eperjesen, 1899. évi január hó 28-án.

Az igazgatóság.

A holland-amerikai útirány.

Hetenkint egy- vagy kétszeri
gőzforgalom

Rotterdamtól New-Yorkig.

Cajüt-iroda: Bécs, I., Kolowratring 9.
Fedélzet-iroda: Bécs, IV., Weyringasse 7/a.

I. Cajüte:

Április 1-től Okt. 31-ig
290—400 Mk.*

Nov. 1-től Márcz. 31-ig
230—320 Mk.

II. Cajüte:

Aug. 1-től Okt. 15-ig
200 Mk.

Okt. 16-tól Julius 31-ig
180 Márka.

* A cajüte fekvése és nagysága, valamint a gőzös gyorsasága és eleganciája szerint.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellentét az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvény-nél, csúznál, tagzsugatságnál és meghűlések-nél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszer-tárban Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók. RUDOLSTADT.

A legjobban bizonyult házi-szer, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményezi, a megromlott s hibás véralakítást eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomor-baj, és pedig étvágytalanságot, savanyú felbűfőst, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgöröcsét, a gyomor túlterhelését étellel, nyalkasodást, vértolulást, hámoroidokat, női bántalmakat, belbajokat. A már 40 év óta jönnek bizonyult

Minden gyulladás, seb s kelés gyógyítása biztos sikerrel jár; a női mell gyulladásánál, torzszedéses keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, talyogok, verkelések, pokolvar és genyedéséknél; továbbá körömgennyedés, az úgynevezett körömméregnél a kézen és lábujjakon, keményedéséknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holttetem-képződések stbnél az 50 év óta bevált

Dr. Rosa-féle balzsam Prágai házikenőcs

Fragner B. gyógyszerész-től Prágában 203-III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti és egészséges s tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híres, bevált házi-szer.
Egy üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. — Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.
Dobozban 25 és 30 krajczárjával. — Postán 6 krajczárral drágább.

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készítményt kerje a prágai Fragner B. gyógyszer-tárából és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa-balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a Prágai házikenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletű védjegy.

— A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, díjat kap! —
Elismerő-levelek rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapesten: Török József gyógyszer-tárban, Egger A. gyógyszer-tárban, Thalmyer és Seitz, Kochmeister utódai.

Főraktár a készítőnél: B. FRAGNER, Apotheke „Zum schwarzen Adler” in Prag, Eck der Spornergasse Nr. 203

Postaküldés azonnal.